

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Minister VWS
Minister MZS
Staatssecretaris

SG

(10)(2e)

Contourennota (a.i.)

M (10)(2e)

(10)(2e) @minvws.nl

Datum

8 juli 2020

Kenmerk

Zaaknummer

Bijlage(n)

5

nota

(ter voorbereiding van een overleg)

Betreft	Haardvuursessie over de Contourennota
Vergaderdatum en -tijd	15 juli 2020 18:00 Ontvangst met drankje; opnames Zomerboodschap 18:30 Aanvang Diner 21:00 Beoogde eindtijd
Vergaderplaats	Diner Thuis, Raamweg 18, Den Haag

Paraaf directeur Paraaf SG

1 Aanleiding en doel overleg

- Op 15 juli vindt een nieuwe haardvuursessie met bewindspersonen en bestuursraad plaats over de Contourennota. Vanwege de coronacrisis hebben we de aanvankelijke planning om voor de zomer met de Contourennota te komen moeten herzien.
- U hebt aangeven voorkeur te hebben voor een scenario waarin ná de zomer een openbare veldconsultatie plaatsvindt van een discussieversie van de nota, waarbij na verwerking van input uit de consultatie, en na verdere afstemming en afronding, publicatie in het najaar plaatsvindt.
- Doel van de haardvuursessie is om de stand van zaken m.b.t. de Contourennota met u door te nemen, inclusief een aantal richtinggevende inhoudelijke bespreekpunten, en afspraken te maken over het vervolgproces.

2 Deelnemers overleg

- Bewindspersonen: Minister VWS, Minister MZS, Staatssecretaris VWS
- Bestuursraad: (10)(2e)
- Contourenteam: (10)(2e) | (10)(2e) | (10)(2e)
(10)(2e) | (10)(2e) | (10)(2e) | (10)(2e)

SG
Contourennota

Kenmerk

3 Te bespreken punten

- Als leidraad voor de haardvuursessie hebben we een presentatie voorbereid (**bijlage 1**). Een eerste integrale discussieversie van de Contourennota is bijgevoegd (**bijlage 2**). We adviseren u om deze bijlage in ieder geval te lezen. Om de tekst verder in te kunnen vullen, horen we graag uw mening over een aantal richtinggevende inhoudelijke besprekpunten. We sluiten af met de voorgestelde tijdlijn van het vervolgproces. Het agendavoorstel is als volgt:
 - A. *Welke stappen hebben we gezet?*
 - Voorfase: Ophalen, analyse en structureren van alle geleverde input door stakeholders. (Zie nota ter beslissing van 18 mei 2020.)
 - Regiobeelden: Wat is de stand van het land en welke knelpunten zijn er? (Zie tussenrapportage Berenschot in **bijlage 3**.)
 - Coronacrisis: Inventarisatie betekenis van coronacrisis voor de contourennota. (Zie verslag gespreksronde in **bijlage 4**.)
 - B. *Welk verhaal vertellen we?*
 - Op basis van bovenstaande acties komen we tot een duidelijke, navertelbare verhaallijn. (Zie concept-contourennota in **bijlage 2**.)
 - Inhoudelijke richtinggevende besprekpunten m.b.t. het verder uitwerken van voorstellen en opties. (Zie slide 7 t/m 9 in **bijlage 1** en **pagina 4/5** hieronder).
 - C. *Hoe gaan we verder?*
 - Hoe zien proces en tijdlijn richting publicatie in het najaar eruit? (Zie plan van aanpak voor vervolgfase van programma in **bijlage 5**.)

4 Advies en toelichting

In aanvulling op de presentatie en de concept-Contourennota, volgt hieronder ter achtergrondinformatie een toelichting op bovenstaande agendapunten, waarin ook de verschillende bijlagen worden toegelicht:

A. *Welke stappen hebben we gezet?*

- Voorfase
- In overleg met de Bestuursraad hebben we als Contourenteam verder gewerkt aan verschillende werkstromen van het programma die wél door konden lopen, zij het met beperktere inzet en zonder contacten met het veld, met het doel om in de zomer een discussieversie gereed te hebben.
- Afgelopen maanden hebben we alle binnengekomen schriftelijke input van veldpartijen geordend, geanalyseerd en verwerkt. Het ging om grote aantallen documenten van organisaties uit cure, care, preventie, ondersteuning, regio's, verzekeraars, patiënten- en cliëntenorganisaties, toezichthouders, wetenschappers, etc.
- We hebben oplossingsrichtingen uitgewerkt. Daarbij is steeds ook de relatie gelegd met relevante rapporten, zoals BMH, ZIK en van de SER, waarbij we de lijn van de stand van denken brief hebben gevolgd. Uitdrukkelijk is ook onderdeel van de nota de uitwerking van mogelijke sturingsmodellen voor regie in de regio.

- We hebben de bevindingen van het onderzoeksbureau Berenschot naar de regiobeelden die veldpartijen maken en de knelpunten die zij ervaren bij het formuleren van afspraken en acties meegenomen en verwerkt in de contourennota.
- We hebben geïnventariseerd wat de effecten van de coronacrisis zijn voor de contourennota, inclusief de knelpunten en goede voorbeelden van bijvoorbeeld zorg op afstand, zinnige zorg en centrale coördinatie. In dit kader hebben we ook een gespreksronde met experts gehouden.

SG
Contourennota

Kenmerk

Regiobeelden

- We hebben het onderzoek naar de Regiobeelden zodanig bijgestuurd dat het -weliswaar vertraagd- wel kon doorgaan tijdens de coronacrisis. (Zie tussenrapportage Berenschot in **bijlage 3**). We hebben vrijwel alle regiobeelden beschikbaar gemaakt via www.dejuistezorgopdejuisteplek.nl en waardevolle kennis opgebouwd over de regiobeelden en het proces daarrond.
- Voor alle zorgkantoorregio's is een regiobeeld gereed of in ontwikkeling. Bij het vertalen van het feitelijke regiobeeld naar regionale opgaven, ervaaarde 93% van de respondenten belemmeringen, bijvoorbeeld op het gebied van bekostiging, governance, data, professionals, zelfredzaamheid, tempoverschillen, belangen. Als mogelijke oplossingen werden o.a. genoemd: samenhang tussen initiatieven, financiële ruimte en waarborgen, financiering van preventie, betrokkenheid van gemeenten.
- In bijna de helft van de zorgkantoorregio's zijn de regiobeelden nog niet vertaald naar gezamenlijke opgaven en/of afspraken. Waar dat wel het geval is komen de volgende opgaven naar voren: beschikbaarheid van zorg, vergrijzing en zorg voor kwetsbare ouderen, preventie van leefstijl-gerelateerde aandoeningen, chronisch zieken, organiseren van samenwerking in de keten en digitalisering.
- Bij de totstandkoming van de regiobeelden die per zorgkantoorregio zijn gemaakt, zijn naast het zorgkantoor en de zorgverzekeraar vaak ook ziekenhuizen, huisartsen, ouderen- en thuiszorgorganisaties, patiëntvertegenwoordiging betrokken. In tweederde van de gevallen zijn gemeenten betrokken. GGZ en GGD doen bij ongeveer de helft van de regiobeelden mee, en provincie, jeugdzorg, paramedie en wijkteams nog minder vaak.
- We zijn bezig de bevindingen te valideren en verrijken middels sessies met gemeenten, zorgaanbieders, patiëntvertegenwoordigers, koepelorganisaties en instituten zodat Berenschot het onderzoek eind juli af kan ronden en we e.e.a. mee kunnen nemen in de consultatieversie van de Contourennota.

Coronacrisis

- We hebben de belangrijkste lessen uit de crisis vanuit de bril van de contourennota geïnventariseerd, mede aan de hand van gespreksrondes met diverse experts uit zorg en wetenschap (**bijlage 4**).
- Rode draad daarbij is dat de in de stand van denken brief gesignaleerde kwetsbaarheden tijdens de coronacrisis uitvergroot zichtbaar zijn geworden en dat er versneld tal van innovaties zijn ontstaan. Experts wijzen erop dat zonder actieve sturing op voortzetting hiervan het gevaar bestaat dat zorgpartijen terugkeren naar conventionele werkwijzen.
- Ook de crisis heeft het belang onderstreept van extra inzet op zinnige zorg. Het toewerken naar gepast gebruik van zorg en goed inzicht krijgen

in kwaliteit van zorg is nog erg versnipperd. In gesprekken werd gewezen op de noodzaak voor landelijke regie hierbij. Dat de huidige bekostigingswijze belemmerend werkt, werd zowel bij zinnige zorg benoemd, als bij digitale zorg en preventieve zorg.

SG
Contourennota

Kenmerk

- Door de coronacrisis is een breder bewustzijn ontstaan van het belang van gezondheid en preventie. Mensen met leefstijl-gerelateerde aandoeningen zijn extra vatbaar voor ongunstig beloop van een coronabesmetting. Men benadrukt om extra in te zetten op een fitte, gezonde, weerbare en veerkrachtige bevolking.
- In de gesprekken werd benoemd dat het zorgstelsel het mogelijk heeft gemaakt dat het concurrentiemechanisme tijdens de crisis op belangrijke delen buiten werking is gesteld. Regionale samenwerkingen werden benut. Men benadrukte hierbij het belang van een congruente regio-indeling. Ook nationale regie was (tijdelijk) nodig. Men was terughoudend om de crisis te zien als aanleiding voor een stelselwijziging.

B. Welk verhaal vertellen we? (inclusief besprekspunten)

- Op basis van de recente ontwikkelingen hebben we de toon en structuur van het verhaal aangepast waarbij we de argumenten van de stand van denken brief hebben behouden. Hiermee doen we recht aan de ervaringen en inzichten uit de coronacrisis en stellen we een drietal aandachtsvelden centraal: focus op gezondheid en welbevinden, samenhangende zorg en duidelijke verantwoordelijkheden, ruimte voor vernieuwing en werkplezier.
- Ons algemene beeld is dat de input van veldpartijen de probleemanalyse uit de stand van denken brief grotendeels onderschrijft. Dat geldt op hoofdlijnen ook voor de belangrijkste oplossingsrichtingen die daar benoemd werden. De coronacrisis legt daarbij een vergrootglas op problemen die al zichtbaar waren en geeft een push aan ontwikkelingen die al gaande waren. Er is dus in behoorlijke mate consensus over de hoofdrichting. In de concrete uitwerking zitten wel forse verschillen. In dat kader is de geplande veldconsultatie na de zomer van belang (zie hieronder).
- We hebben deze discussieversie van de Contourennota uitgewerkt aan de hand van een tekstplan dat in juni is besproken met pBR, BR-leden en in het MT-organiseerbaarheid. Op basis van de uitkomsten van de haardvuursessie werken we verder richting een consultatieversie van de Contourennota, die we eind augustus gereed willen hebben voor nadere afstemming, zodat in de tweede helft van september de veldconsultatie kan starten (zie onder punt C).
- In de tekst hebben we de oplossingsrichtingen die eerder al geagendeerd werden in de stand van denken brief verder uitgewerkt, zoveel mogelijk ondersteund door concrete beleidsvoorstellen en beleidsopties. De belangrijkste richtinggevende **inhoudelijke besprekspunten** nemen wij graag met u door tijdens de haardvuursessie:

1. Een visie op de toekomst van de zorg begint bij het voorkomen van zorg. Preventie van ziekte en zorg door in te zetten op gedrag en gezondheid is dan ook het eerste aandachtsveld in de Contourennota. Belangrijkste knelpunten voor preventie zijn: versnippering, financiering en kennis. We stellen we een regionale preventie-infrastructuur voor, waarbij taken voor gemeenten en zorgverzekeraars in bestaande wetgeving worden geëxpliciteerd, en we doen voorstellen voor financiering en een kennisautoriteit.

Graag bespreken we met u of u de voorstellen onderschrijft.

SG
Contourennota

2. We doen in de discussieversie ook voorstellen voor inzet op sociale problematiek en samenwerking met domeinen buiten de zorg. Overheidsinterventies in andere domeinen kunnen immers veel gezondheidswinst opleveren en een belangrijke bijdrage leveren aan de toekomstbestendigheid van de zorg. **Kunt u instemmen met deze maatregelen op het sociaal domein? Wilt u ook de domeinen Wonen, Onderwijs en Werk een plek geven in de nota?**
3. Regionale samenwerking en coördinatie is nodig om te komen tot samenhangende zorg, met duidelijke verantwoordelijkheden. Dit is het tweede aandachtsveld in de contourennota. Hierin stellen we voor om de vele regio-indelingen congruent met elkaar te maken, nadere voorwaarden te stellen aan de regiobeelden, en te sturen op de totstandkoming van regioakkoorden. We beschrijven verschillende opties hiertoe en willen bespreken waar bij u draagvlak voor is. **Wilt u een congruente regio-indeling landelijk regelen en zo ja welke? Wilt u samenwerking in wet expliciteren of zelfs vastleggen wie wat doet? Wat vindt u van het voorstel om een regionale transitieautoriteit in te voeren? Hoe kijkt u naar de opties rond beschikbaarheid en marktordering?**
4. Ruimte voor vernieuwing en werkplezier is het derde aandachtspunt. Er is toenemende aandacht voor zinnige, digitale en innovatieve zorg, zowel politiek als maatschappelijk. Er wordt geruime tijd al stimuleringsbeleid op gevoerd, maar de voortgang blijft onvoldoende. We stellen voor om meer randvoorwaarden te scheppen, zoals: meer onderzoek, meer toetsen van pakket én richtlijnen op (kosten)effectiviteit door ZINL, steviger toezicht IGJ/NZA. Kunt u instemmen met deze lijn en voorgestelde maatregelen? Digitale zorg heeft een hoge vlucht genomen tijdens de coronacrisis. **We doen voorstellen voor versnelling van innovaties en bundeling van kennis en instrumenten. Stemt u hiermee in?** Voorstellen voor het stimuleren van ontwikkeling en instroom van innovaties via de bekostiging volgt op basis van aankomend NZa-advies. De passage over ruimte voor professionals en meer werkplezier wordt nog aangevuld.
5. Apart visiedocument voor de ouderenzorg. Begin juli is het advies van de Commissie Toekomst zorg thuiswonende ouderen aan de Tweede Kamer aangeboden, waarbij in de begeleidende brief is opgenomen dat er de komende maanden een integrale visie op ouderenzorg wordt voorbereid die de aanbevelingen van de Commissie die aanpassing van het stelsel vergen meeneemt. Het gaat dan bijvoorbeeld om de volgende punten: scheiden wonen en zorg, medische zorg aan ouderen, eigen verantwoordelijkheid van burgers, verzekerd recht versus voorziening, fricties tussen de domeinen Zvw/Wmo en Wlz en eigen bijdragen. Deze ouderenvisie zal betrokken worden bij de verdere uitwerking van de Contourennota. **Graag bespreken wij hoe u tegen de inhoud en samenhang van beide trajecten aankijkt.**

Kenmerk

C Hoe gaan we verder?

- Medio mei hebben we aan u een aantal scenario's voorgelegd voor het vervolg van de Contourennota na de zomer. U gaf uw voorkeur aan het scenario om de Contourennota na de zomer als discussiedocument openbaar te consulteren, waarbij veldpartijen in de gelegenheid worden gesteld hun visie naar voren te brengen, waarna afronding, (interdepartementale en politieke) afstemming en publicatie in het najaar kan plaatsvinden, eventueel in combinatie met de Corona-VTV van het RIVM die eind 2020 zal verschijnen.
- Op basis hiervan hebben we een plan van aanpak voor de vervolgfase uitgewerkt met de te zetten stappen om dit te realiseren (**bijlage 5**). Uitgangspunten daarbij zijn dat het team eind augustus een uitgewerkte contourennota oplevert, dat begin september een met de bewindspersonen afgestemde versie beschikbaar is, zodat in de loop van september en oktober de brede consultatie met het veld kan plaatsvinden. De contourennota kan op deze manier in november afgerond worden zodat deze in december naar de Tweede Kamer verstuurd kan worden.
- Een snellere doorlooptijd is te realiseren door geen brede, openbare veldconsultatie te doen, maar een beperkte, gerichte consultatie. Daarmee wordt oplevering in november haalbaar. Dit gaat echter mogelijk ten koste van draagvlak in het veld. Het uitbrengen van de Contourennota als reactie op en dus na de Corona-VTV van het RIVM zou een langere doorlooptijd betekenen (eind 2020 of begin 2021). Dit voorkomt dat de trajecten elkaar doorkruisen; keerzijde is dat dit nog korter op de verkiezingen zit.

SG
Contourennota

Kenmerk